

VIFIRA

SES SALINES
D'EIVISSA

DE LA

Sal

santjosep!.net

28, 29 i 30
d'octubre 2022

PROGRAMA · PROGRAMME

Som un poble saliner

TRANSPORT GRATUÏT dissabte 29 / TRANSPORTE GRATUITO sábado 29 / FREE TRANSPORT Saturday 29th

LÍNIES PARC NATURAL DE SES SALINES / LÍNEAS PARQUE NATURAL DE SES SALINES SES SALINES NATURAL PARK LINES

- - Línia 1. ÀREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA. Visites teatralitzades: 'El valent vigilant de la torre'. (Inscrits a les activitats). Matí a les 10.30 h, 11.15 h, 12.00 i 12.45 h. (Sortida 30 min abans de cada visita des de Sant Jordi de ses Salines (parada del Banc Sabadell). Tarda a les 15.30 i 16.15 h.
- Línia 2. ÀREA 1. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE SES SALINES. Sortida de Sant Jordi de ses Salines (horari continu). Parada del Banc Sabadell. Des de les 11.00 h fins a les 14.00 h.

- - Línea 1. ÁREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA. Visitas teatralizadas: 'El valent vigilante de la torre' (Inscritos a las actividades). Mañana: 10.30, 11.15, 12.00 y 12.45 horas (salida 30 minutos antes de cada visita desde Sant Jordi de ses Salines (parada del Banc Sabadell). Tarde a las 15.30 y 16.15h.
- Línea 2. ÁREA 1. CENTRO D'INTERPRETACIÓN DE SES SALINES. Salida de Sant Jordi de ses Salines (horario continuo). Parada del Banc Sabadell. Desde las 11.00 hasta las 14.00 h.

- ✚ - Line 1. AREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA TOWER. Theatrical visits: 'The brave guardian of the tower' (For those registered for the activities). Morning. 10.30 h, 11.15 h, 12.00 h and 12.45 h departure 30 minutes before each visit from Sant Jordi de ses Salines (bus stop next to Banco Sabadell). Afternoon at 15.30 and 16.15 h.
- Line 2. AREA 1. SES SALINES INTERPRETIVE CENTRE. Departure from Sant Jordi de Ses Salines (non-stop). Bus stop next to Banco Sabadell. From 11:00 h to 14:00 h.

TRANSPORT GRATUÏT diumenge 30 / TRANSPORTE GRATUITO domingo 30 / FREE TRANSPORT Sunday 30th

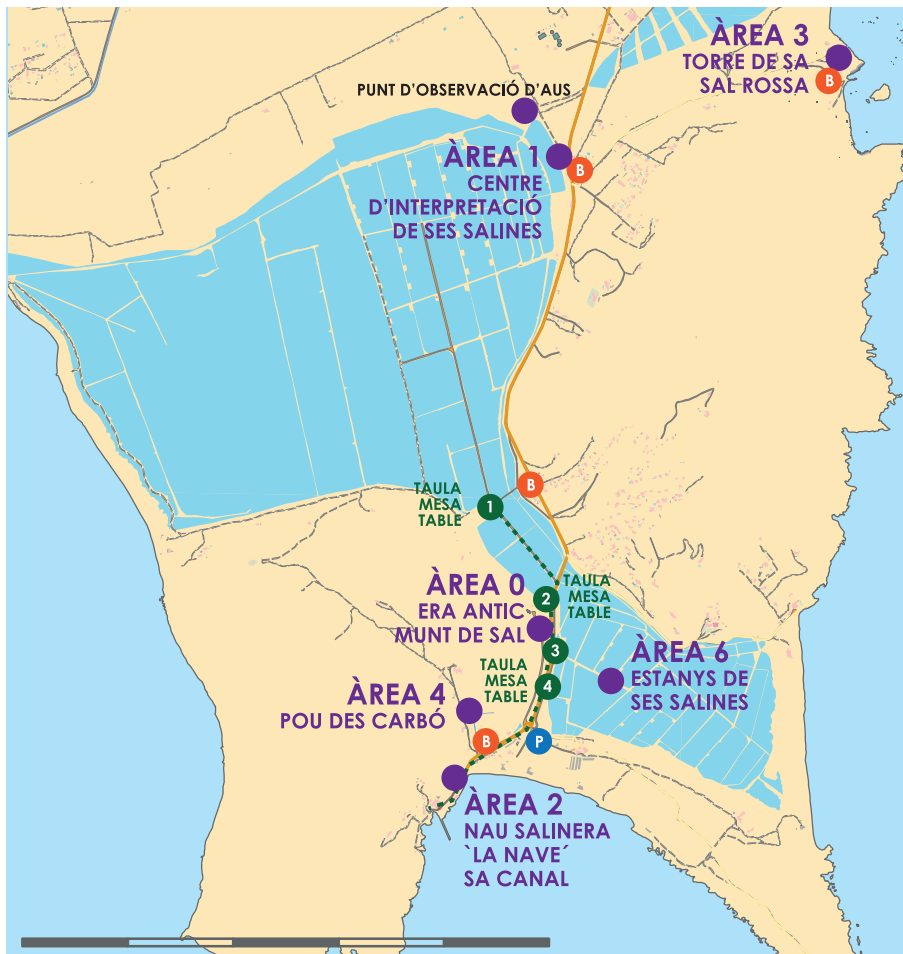
- - Línia 1. SANT JORDI – SES SALINES – SANT JORDI. Sortida de Sant Jordi de ses Salines. Parada del Banc Sabadell. Horari continu de 9.30 h a 14.00 h. Amb parada al centre d'interpretació de ses Salines, parada Can Pep Tixedó i l'estany de ses Salines (tretxa de la sal)
- Línia 2. ÀREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA. Visites guiades a l'antic conjunt saliner de la Xanga (inscrits a les activitats). Matí. 10.30 h, 11.15 h, 12.00 h i 12.45 h (sortida 30 minuts abans de cada visita des de Sant Jordi de ses Salines (parada del Banc Sabadell).

- - Línea 1. SANT JORDI – SES SALINES – SANT JORDI. Salida de Sant Jordi de ses Salines. Parada del Banc Sabadell. Horario continuo de 9.30 h a 14.00 h. Con parada en el centro de interpretación de ses Salines, parada Can Pep Tixedó y estany de ses Salines (extracción de la sal)
- Línea 2. ÁREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA. Visitas guiadas al antiguo conjunto salinero de la Xanga (inscritos en las actividades). Mañana 10.30, 11.15 h, 12.00 h y 12.45 h (salida cada 30 minutos antes de cada visita desde Sant Jordi de ses Salines (parada Banc Sabadell).

- ✚ - Line 1. SANT JORDI – SES SALINES – SANT JORDI. Departure from Sant Jordi de Ses Salines. Bus stop next to Banco Sabadell. Non-stop from 9:30 h to 14:00 h. With a stop at the Ses Salines Interpretive Centre, Can Pep Tixedó and Ses Salines pond (salt removal).
- Line 2. AREA 3. SA SAL ROSSA TOWER Guided tours of the old salt plant of La Xanga (for those registered for the activities). Morning. 10:30 h, 11:15 h, 12:00 h and 12:45 h (departure 30 minutes before each visit from Sant Jordi de Ses Salines (bus stop next to Banco Sabadell).

● ÀREA / ÀREA / AREA

● P ÀRQUING GRATUÏT
APARCAMIENTO GRATUITO
FREE PARKING

● B PARADA D'AUTOBÚS
PARADA AUTOBÚS
BUS STOP

● TAULES INFORMATIVES
MESAS INFORMATIVAS
INFORMATIVE TABLES

EIVISSA, L'ILLA DE LA SAL

“Yebisah proveeix de llenya i sal gran part d'Àfrica” (Al-Makkim, s. XI).

La famosa trilogia mediterrània blat, vi i oli, com a productes més emblemàtics no queda completa sense un dels ingredients històricament més preuats i característics: la sal. A Eivissa la confluència del Mediterrani, especialment ric en clorur sòdic (31 g/l) que duplica la concentració del mar Bàltic, l'elevada insolació i la gran plana litoral fàcilment inundable han permès la creació de les salines d'Eivissa.

La importància en el món antic com a conservant d'aliments va donar lloc a la creació de les salines pels colons fenicis, grans productors de salaons de peix, i la seua activitat ha continuat fins a l'actualitat. Principal font de riquesa històrica de l'illa, els seus ingressos eren la base de l'economia i permeteren la subsistència de la Universitat, el govern local. Les millores de l'illa, com les murades i les torres de defensa, se sufragaren amb els seus ingressos.

El Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera constitueix l'espai natural de major riquesa i valor de les illes Pitiüses per la gran biodiversitat i ecosistemes singulars.

• ÀREA 0. ERA ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO

El fum del fogueró que avisava les colles de treballadors inaugurarà la Fira de la Sal.

• ÀREA 1. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE SES SALINES

Ubicat a la casa rectoral de Sant Francesc de s'Estany, aquest centre és un espai d'exposicions i d'activitats de formació, promoció i educació ambiental relacionades amb el Parc Natural. Les visites guiades al Centre d'Interpretació de ses Salines mostraran els seus valors més representatius.

• ÀREA 2 NAU SALINERA `LA NAVE´. SA CANAL

L'antiga nau salinera ha estat reformada i convertida en una avantguardista galeria d'art.

• ÀREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA

La torre de sa Sal Rossa, que protegia l'antic embarcador de sal, acull visites treatealitzades cada matí. Aquest element defensiu forma part del sistema de vigilància que protegia i avisava els eivissencs de la presència de naus enemigues.

• ÀREA 4. POU DES CARBÓ

Pou del segle XVIII que proveïa d'aigua les calderes del ferrocarril que transportava la sal des dels estanys fins a la zona de càrrega.

• ÀREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES

Els estanys saliners són el seu principal senyal d'identitat, així com l'església parroquial, d'aspecte fortificat, que és una de les més antigues d'Eivissa, ja que es remunta al segle XIV.

• ÀREA 6. L'ESTANY DE SES SALINES

Fins als anys 50 la collita de la sal era realitzada de forma manual per colles de saliners.

DIVENDRES 28 D'OCTUBRE

Aprenents de saliners

ÀREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES

- 17.00 a 20.00 h - **Exposició patrimoni i naturalesa 'Ormejos'**. Sala d'actes de les dependències municipals de Sant Jordi de ses Salines.
- 17.00 a 20.00 h - **Exposició sobre praderies de posidònia 'El bosc del Mediterrani'**, del fotògraf Joan Costa i textos de F. Xavier Mas Ferrà. Plaça de Sant Jordi de ses Salines.
- 17.30 a 19.30 h
- **Tallers i activitats infantils.** Plaça de Sant Jordi de ses Salines.
- **Animació a la plaça** de Sant Jordi de ses Salines:
  - **Música:** Bluesmàfia Salada Acústic amb Dennis, Víctor, Miquel i Montse, que animarà la plaça amb el seu grup de blues i swing.
  - **Les pintacares decoraran les cares dels més petits amb imatges relacionades amb les salines (sal, mar, ocells...).**
  - **Contacontes musical amb Víctor i Àngels.**
  - **L'entusiasme de la cercavila amb potes d'ase d'Ackrobati-k aportarà alegria i color a la tarda.**
- **'Aprenents de Saliners'**, activitat familiar.

DISSABTE 29 D'OCTUBRE

Un volt per la sal

ÀREA 0. ERA ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO

- 12.00 h - **Excursió guiada en bicicleta 'Ruta salinera'**
- Trobada: es munt de sal de Can Gorra
- Durada: 2,5 h
- Nivell de dificultat: apte per a tots els públics
- Itinerari: punt de trobada – sa Canal – ses Salines – torre de ses Portes – es Cavallet – estanys de sa Barqueta – punt de trobada
- Places limitades, reserva la teva al 971801627

ÀREA 1. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE SES SALINES

- 10.00 a 14.00 h - **CENTRE OBERT I OBSERVACIÓ D'AUS** per conèixer els valors naturals i culturals del Parc Natural de ses Salines.

ÀREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA

- **9.00 h - Excursió guiada en bicicleta 'Ruta de sa Sal Rossa'**

- Trobada: aparcament de l'hotel Palladium Grand Palace, platja d'en Bossa

- Durada: 2,5 h

- Nivell de dificultat: apte per a tots els públics

- Itinerari: punt de trobada – cova d'en Rafael Alberti – torre des Carregador – plaça de la Sal – la Xanga – Sant Francesc de s'Estany (centre d'interpretació) – punt de trobada

- Places limitades, reserva la teva al 971801627

- **10.00 h - Excursió guiada 'L'origen de sa Salinera'**

- Trobada: aparcament de l'hotel Palladium Grand Palace, platja d'en Bossa

- Durada: 2,5 h

- Nivell de dificultat: apte per a tots els públics

- Itinerari: punt de trobada – estanys de sa Sal Rossa – Sant Francesc de s'Estany (centre d'interpretació) – la Xanga – plaça de la Sal – torre des Carregador – cova d'en Rafael Alberti – punt de trobada

- **11.00 h / 11.45 h / 12.30 h / 13.15 h / 16.00 h / 16.45 h**

- **Visites teatralitzades: 'El valent vigilant de la torre'.**

ÀREA 4. POU DES CARBÓ

Pou del segle XVIII que proveïa d'aigua les calderes del ferrocarril que transportava la sal des dels estanys fins a la zona de càrrega.

ÀREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES

• 10.00 a 18.00 h

- **Mercat d'artesanania, productes ecològics i elaboradors de productes agroalimentaris de l'illa com vins, oli d'oliva i licors.**

Plaça de Sant Jordi de ses Salines.

- **Tallers amb sals aromàtiques.**

• 10.00 a 22.00 h

- **Exposició dels treballs dels infants participants en el concurs 'Una mirada a ses Salines'.** Porxos de l'església de Sant Jordi de ses Salines.

- **Exposició sobre praderies de posidònia 'El bosc del Mediterrani', del fotògraf Joan Costa i textos de F. Xavier Mas Ferrà.**

Plaça de Sant Jordi de ses Salines.

• **10.30 a 13.30 h i de 16.00 a 19.00 h - Exposició patrimoni i naturalesa 'Ormejos'.** Sala d'actes de les Oficines Municipals de Sant Jordi de ses Salines.

• **11.00 a 16.00 h - Tallers amb activitats infantils:** taller de fons marí, elaboració de jugarois i animals amb materials reciclats
Plaça de Sant Jordi de ses Salines.

• **11.00 h - Taller demostratiu de salaó d'aliments tradicionals: olives, ossos i peix sec.**

• **11.30 a 13.30 h i de 16.30 a 18.30 h - Animació cercavila acrobàtica.** Plaça de Sant Jordi de ses Salines.

• **12.00 a 15.00 h - Animació musical a càrrec de Swingin Tonic & The Blue Kids.** Plaça de Sant Jordi de ses Salines.

• **12.00 h - Showcooking saliner: Una cuina amb el cor de sal: ASAL.** Presentat per Íñigo Rodríguez.

• **13.30 h - Lliurament de premis concurs de dibuixos 'Una mirada a ses Salines'.**

• **18.30 h - Salpassa: benedicció de la sal i missa.** Església de Sant Jordi de ses Salines.

• **19.45 h - Ball pagès a càrrec del Grup folklòric Sant Jordi de ses Salines.** Plaça de l'església de Sant Jordi de ses Salines.

• **20.30 a 21.30 h - Projectió d'imatges a la façana de l'església de Sant Jordi de ses Salines 'D'on venim',** que mostrarà la gent, tradicions i treballs a les salines, amb acompanyament musical amb piano de cua a càrrec de Bartomeu Mari.

DIUMENGE 30 D'OCTUBRE

Treta de sal

ÀREA 0. ERA DE L'ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO

- **11.00 h - Encesa oficial del fogueró.** El fum era el sistema antic per avisar a distància les colles de treballadors dels pobles.

ACTIVITATS AL PARC NATURAL DE SES SALINES

- **10.00 h - Excursió guiada 'Ruta de ses Portes'**

- Trobada: antic munt de sal (munt Petit o des Pantano)

- Durada: 2,5 h

- Nivell de dificultat: apte per a tots els públics

- Itinerari: punt de trobada – sa Canal – platja de ses Salines – torre de ses Portes – platja des Cavallet – estanys de sa Barqueta – punt de trobada

- **11.00 h - Excursió guiada 'Ruta del cap des Falcó'**

- Trobada: antic munt de sal (munt Petit o des Pantano)

- Durada: 2,5 h

- Nivell de dificultat: apte per a tots els públics

- Itinerari: punt de trobada – sa Canal – puig des Falcó – es munt de sal de Can Gorra – punt de trobada

ÀREA 1. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE SES SALINES

- **10.00 a 14.00 h - Observació d'aus i taula informativa per conèixer els valors naturals i culturals del Parc Natural de ses Salines.**

ÀREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA

- **11.00 h / 11.45 h / 12.30 h / 13.15 h - Visites guiades a l'antic conjunt saliner de la Xanga.**

ÀREA 4. POU DES CARBÓ

Pou del segle XVIII que proveïa d'aigua les calderes del ferrocarril que transportava la sal des dels estanys fins a la zona de càrrega.

ÀREA 6. L'ESTANY DE SES SALINES

- **11.30 a 12.30 h - Explicació Collita de la sal** per Antoni Ferrer Abárzuza.

• **11.00 a 12.00 h - Patrimoni i naturalesa 'La sal d'Eivissa'**. Excursió lliure amb taules informatives durant el recorregut. Parada especial de bus a Can Pep Tixedó.

- **Taula 1.** Sal i història de ses Salines (munt de sal de Can Gorra).

- **Taula 2.** Formació de la sal (vial de terra davant l'antic munt de sal des Pantano).

- **Taula 3.** Sal i saliners (vial de terra davant l'antic munt de sal des Pantano).

- **Taula 4.** Usos i comercialització de la sal (vial de terra davant l'antic munt de sal des Pantano).

IBIZA, LA ISLA DE LA SAL

"Yebisah provee de leña y sal a gran parte de África" (Al-Makkim, siglo XI).

La famosa trilogía mediterránea del trigo, el vino y el aceite como productos más emblemáticos no está completa sin uno de los ingredientes históricamente más preciados y característicos: la sal. En Eivissa, la confluencia del Mediterráneo -especialmente rico en cloruro sódico (31 g/l, el doble de concentración que el mar Báltico)- la elevada insolación y la gran llanura litoral fácilmente inundable han permitido la creación de las salinas de Eivissa.

La importancia en el mundo antiguo como conservante de alimentos dio lugar a la creación de las salinas por parte de los colonos fenicios, grandes productores de salazones de pescado, y su actividad ha seguido hasta la actualidad. Principal fuente de riqueza histórica de la isla, sus ingresos eran la base de la economía y permitieron la subsistencia de la Universitat y el gobierno local. Las mejoras en la isla, como las murallas y las torres de defensa, se costearon también con sus ingresos. El Parque Natural de ses Salines de Eivissa y Formentera constituye el espacio natural de mayor riqueza y valor de las islas Pitiüses gracias a su gran biodiversidad y sus singulares ecosistemas.

• **ÁREA 0. ERA ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO**

El humo de la hoguera que avisaba a los trabajadores inaugurará la Fira de la Sal.

• **ÁREA 1. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE SES SALINES**

Ubicado en la casa rectoral de Sant Francesc de s'Estany, este centro es un espacio de exposiciones y de actividades de formación, promoción y educación ambiental relacionadas con el Parque Natural. Las visitas guiadas al Centre d'Interpretació de ses Salines mostrarán sus valores más representativos.

• **ÁREA 2 NAU SALINERA `LA NAVE´. SA CANAL**

La antigua nave salinera se ha reformado y convertido en una vanguardista galería de arte.

• **ÁREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA**

En la torre de sa Sal Rossa, que protegía el antiguo embarcadero de sal, se ofrecen visitas teatralizadas. Este elemento defensivo forma parte del sistema de vigilancia que protegía y avisaba a la población ibicenca de la presencia de naves enemigas.

• **ÁREA 4. POU DES CARBÓ**

Este pozo del siglo XVIII, abastecía de agua las calderas del ferrocarril que transportaba la sal desde los estanques hasta la zona de carga.

• **ÁREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES**

Los estanques salineros son su principal señal de identidad, así como la iglesia parroquial, de aspecto fortificado, que es una de las más antiguas de Eivissa, ya que se remonta al siglo XIV.

• **ÁREA 6. S'ESTANY DE SES SALINES**

Hasta la década de los cincuenta, la recogida de la sal se realizaba de forma manual por parte de los salineros.

VIERNES 28 DE OCTUBRE

Aprendices de salineros

ÁREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES

- **17.00 a 20.00 h - Exposición patrimonio y naturaleza 'Ormejos'**. Sala de actos de las dependencias Municipales de Sant Jordi de ses Salines.
- **17.00 a 20.00 h - Exposición sobre praderas de posidonia. 'El bosc del Mediterrani', del fotógrafo Joan Costa y textos de F. Xavier Mas Ferrà.** Plaza de Sant Jordi de ses Salines.
- **17.30 a 19.30 h**
- **Talleres y actividades infantiles.** Plaza de Sant Jordi de ses Salines.
- **Animación en la plaza** de Sant Jordi de ses Salines:
  - **Bluesmàfia Salada Acústic con Dennis, Víctor, Miquel y Montse**, que animará la plaza con su grupo de blues i swing.
  - **Las pintacaras decorarán las caras de los mas pequeños con imágenes relacionadas con las salinas (sal, mar, pájaros...).**
  - **Cuentacuentos musical con Víctor y Àngels.**
  - **El entusiasmo del pasacalles en zancos de Ackrobati-k aportará alegría y color a la tarde.**
- **'Aprendices de salineros'**, actividad familiar.

SÁBADO 29 DE OCTUBRE

Una vuelta por la sal

ÁREA 0. ERA DE L'ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO

- **12.00 h - Excursión guiada en bicicleta 'Ruta salinera'**
- Punto de encuentro: munt de salt de Can Gorra
- Durada: 2,5 h
- Nivel de dificultad: Apto para todos los públicos.
- Itinerario: punto de encuentro – sa Canal – ses Salines – torre de ses Portes – es Cavallet – estanys de sa Barqueta – punto de encuentro.
- Plazas limitadas, reserva tu bicicleta en el 971801627

ÀREA 1. CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE SES SALINES

- **10.00 a 14.00 h - CENTRO ABIERTO Y OBSERVACIÓN DE AVES** para conocer los valores naturales y culturales del Parque Natural de ses Salines.

ÁREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA

- **9.00 h - Excursión guiada en bicicleta 'Ruta de sa Sal Rossa'**

- Punto de encuentro:aparcament de l'hotel Palladium Grand Palace, platja d'en Bossa

- Duración: 2,5 h

- Nivel de dificultad: apto para todos los públicos

- Itinerario: punto de encuentro – cueva de Rafael Alberti – torre des Carregador – plaza de la Sal – la Xanga – Sant Francesc de s'Estany (centro de interpretación) – punto de encuentro

- Plazas limitadas, reservas al 971801627

- **10.00 h - Excursión guiada 'L'origen de sa Salinera'**

- Punto de encuentro: aparcamiento del Hotel Palladium, Platja d'en Bossa.

- Duración: 2,5 h

- Nivel de dificultad: apto para todos los públicos

- Itinerario: punto de encuentro – estanques de sa Sal Rossa – Sant Francesc de s'Estany (centro de interpretación) – la Xanga – plaza de la Sal – torre des Carregador – cueva de Rafael Alberti – punto de encuentro

- **11.00 h / 11.45 h / 12.30 h / 13.15 h / 16.00 h / 16.45 h**

- **Visitas teatralitzadas: 'El valent vigilant de la torre'.**

ÁREA 4. POU DES CARBÓ

Pozo del siglo XVIII que proveía de agua las calderas del ferrocarril que transportaba la sal desde los estanques hasta la zona de carga.

ÁREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES

• 10.00 a 18.00 h

- **Mercado de artesanía, productos ecológicos y elaboradores de productos agroalimentarios de la isla como vinos, aceite de oliva y licores.** Plaza de Sant Jordi de ses Salines.

- **Talleres con sal aromática.**

• 10.00 a 22.00 h

- **Exposición de los trabajos de los niños y niñas participantes en el concurso 'Una mirada a ses Salines'.** Porches de la iglesia de Sant Jordi de ses Salines.

- **Exposición sobre praderas de posidonia 'El bosc del Mediterrani', del fotógrafo Joan Costa y textos de F. Xavier Mas Ferrà.** Plaza de Sant Jordi de ses Salines.

• 10.30 a 13.30 h y de 16.00 a 19.00 h - **Exposición patrimonio y naturaleza 'Ormejos'.** Sala de actos de las Oficinas Municipales de Sant Jordi de ses Salines.

• 11.00 a 16.00 h - **Talleres de actividades infantiles:** taller de fondo marino, elaboración de juguetes y animales con materiales reciclados y taller 'Salam les paraules'. Plaza de Sant Jordi de ses Salines.

• 11.00 h - **Taller demostrativo de salado de alimentos tradicionales: olivas, ossos y pescado seco.**

• 11.30 a 13.30 h y de 16.30 a 18.30 h - **Animación pasacalles acrobático.** Plaza de Sant Jordi de ses Salines.

• 12.00 a 15.00 h - **Animación musical a cargo de Swingin Tonic & The Blue Kids.** Plaza de Sant Jordi de ses Salines.

• 12.00 h - **Showcooking saliner: Una cocina con el corazón de sal: ASAL.** Presentado por Íñigo Rodríguez.

• 13.30 h - **Entrega de premios del concurso de dibujos 'Una mirada a ses Salines'.**

• 18.30 h - **Salpasa: bendición de la sal y misa.** Iglesia de Sant Jordi de ses Salines.

• 19.45 h - **Ball pagès a cargo del Grup folklòric Sant Jordi de ses Salines.** Plaza de la iglesia de Sant Jordi de ses Salines.

• 20.30 a 21.30 h - **Proyección de imágenes sobre la fachada de la iglesia de Sant Jordi de ses Salines 'D'on venim',** que mostrará la gente, tradiciones y trabajos en las salinas, con acompañamiento musical con piano de cola a cargo de Bartomeu Marí.

DOMINGO 30 DE OCTUBRE

Extracción de la sal

ÁREA 0. ERA DE L'ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO

• **11.00 h - Inauguración oficial con un fogueró.** El humo era el antiguo sistema para avisar a distancia a los grupos de trabajadores de los pueblos.

ACTIVIDADES EN EL PARQUE NATURAL DE SES SALINES

• **10.00 h - Excursión guiada 'Ruta de ses Portes'**

- Punto de encuentro: antiguo montón de sal (munt Petit o des Pantano)

- Duración: 2,5 h

- Nivel de dificultad: apto para todos los públicos

- Itinerario: punto de encuentro – sa Canal – playa de ses Salines – torre de ses Portes – playa des Cavallet – estanques de sa Barqueta – punto de encuentro

• **11.00 h - Excursión guiada 'Ruta del cap des Falcó'**

- Punto de encuentro: antiguo montón de sal (munt Petit o des Pantano)

- Duración: 2,5 h

- Nivel de dificultad: apto para todos los públicos

- Itinerario: punto de encuentro – sa Canal – puig des Falcó – munt de sal de Can Gorra – punto de encuentro

ÁREA 1. CENTRO DE INTERPRETACIÓN DE SES SALINES

• **10.00 a 14.00 h - Observación de aves i mesa informativa para conocer los valores naturales y culturales del Parque Natural de ses Salines**

ÁREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA

• **11.00 h / 11.45 h / 12.30 h / 13.15 h - Visitas guiadas al antiguo conjunto salinero de la Xanga.**

ÁREA 4. POU DES CARBÓ

Pozo del siglo XVIII que proveía de agua las calderas del ferrocarril que transportaba la sal desde los estanques hasta la zona de carga.

ÁREA 6. ESTANQUES DE SES SALINES

• **11.30 a 12.30 h - Explicación cosecha de la sal** por Antoni Ferrer Abárzuza.

• **11.00 a 12.00 h - Patrimonio y naturaleza 'La sal d'Eivissa'.** Excursión libre con mesas informativas durante el recorrido. Parada especial de bus en Can Pep Tixedó.

- **Mesa 1.** Sal e historia de ses Salines (munt de sal de Can Gorra).

- **Mesa 2.** Formación de la sal (vial de tierra frente al antiguo montón de sal des Pantano).

- **Mesa 3.** Sal y salineros (vial de tierra frente al antiguo montón de sal des Pantano).

- **Mesa 4.** Usos y comercialización de la sal (vial de tierra frente al antiguo montón de sal des Pantano).

IBIZA, ISLAND OF SALT

“Yebisah supplies wood and salt to most of Africa” (Al-Makkim, 11th century).

The famous Mediterranean trio of wheat, wine and oil, as the region's most iconic products, wouldn't be complete without one of its historically most highly prized and distinctive ingredients, salt. In Ibiza the convergence of the Mediterranean Sea, particularly rich in sodium chloride (31 g/l, twice the concentration of the Baltic Sea), coupled with long hours of sunshine and a huge flood-prone coastal plain have enabled the Ibiza salt pans to thrive.

In the ancient world, the importance of salt as a food preservative led to the creation of the salt pans by Phoenician colonisers, who were avid great producers of salted fish, and they are still active today. Salt was the island's main source of wealth, providing income that formed the basis of the economy and enabled the university and the local government to operate. Improvements on the island, such as the defensive walls and towers, were paid for with the income from salt.

The Ses Salines Natural Park of Ibiza and Formentera encompasses the richest natural treasure in the Pitiusan Islands thanks to its biodiversity and unique ecosystems.

- **AREA 0. ERA ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO**

The smoke signals that were used to call these labourers to the flats will be recreated on inaugural act of the Salt Fair's.

- **AREA 1. SES SALINES INTERPRETATION CENTRE**

Located in the rectory house at Sant Francesc de s'Estany, this centre hosts exhibitions as well as training and educational activities aimed at raising ecological awareness about the Natural Parc. Guided visits at the saltwork's interpretation centre highlight its most representative values.

- **AREA 2. `LA NAVE´ CENTRE AT SA CANAL**

The old salt warehouse has been refurbished and is now an avant-garde art gallery.

- **AREA 3. TORRE DE SA SAL ROSSA. (TOWER)**

Dramatized tours will be given at the Torre de sa Sal Rossa , which, in days gone by, guarded the old salt pier. This defensive structure was part of the surveillance system that protected islanders and warned them of approaching enemy ships.

- **AREA 4. POU DES CARBÓ (WELL)**

This 18th century well supplied water for the railway engines that transported salt from the pans to the loading dock.

- **AREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES**

The saltworks constitute this town's primary locus of identity together with its 14th-century fortified parish church, among Ibiza's oldest.

- **AREA 6. L'ESTANY DE SES SALINES (SALT PANS)**

Until the 1950s, salt was extracted manually by salt workers.

FRIDAY, OCTOBER 28th

Apprentice salt workers

AREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES

- **17.00 to 20.00 h - Heritage and nature exhibition 'Ormejos' (fishing gear).** Conference room of the offices of Sant Jordi de Ses Salines.
- **17.00 to 20.00 h - Exhibition on posidonia meadows 'El bosc del Mediterrani' (The Mediterranean forest),** by the photographer Joan Costa and texts by F. Xavier Mas Ferrà. Sant Jordi de Ses Salines square.
- **17.30 to 19.30 h**
  - **Workshops and activities for children.** Sant Jordi de Ses Salines square.
  - **Entertainment in the Sant Jordi de Ses Salines square:**
    - **Music: 'Bluesmàfia Salada Acústic'** with Dennis, Víctor, Miquel and Montse, who will bring the square to life with their blues and swing band.
    - **The little ones will have their faces painted with images related to the salt flats (salt, sea, birds...).**
    - **Musical storytelling with Víctor and Àngels.**
    - **The enthusiasm of the parade on stilts of Ackrobati-k will fill the afternoon with joy and color.**
- **'Apprentice salt workers',** a family activity.

SATURDAY, OCTOBER 29th

Wandering in the salt

AREA 0. ERA ANTIC MUNT DE SAL DES PANTANO

- **12.00 h - Guided cycling tour 'Ruta de Sa Sal Rossa' (Sa Sal Rossa Route)**
  - Meeting point: pile of salt (Gorra salt pile)
  - Duration: 2.5 h
  - Difficulty level: suitable for all ages
  - Itinerary: meeting point – Sa Canal – Ses Salines beach – Ses Portes tower – Es Cavallet beach – Sa Barqueta pond – meeting point.
  - Limited capacity, book your spot by calling 971801627

AREA 1. SES SALINES INTERPRETIVE CENTRE

- **10.00 to 14.00 h - OPEN CENTRE AND BIRD WATCHING,** to learn about the natural and cultural values of the natural park of Ses Salines.

AREA 3. SA SAL ROSSA TOWER

- **9.00 h - Guided cycling tour “Ruta de Sa Sal Rossa” (Sa Sal Rossa route)**

- Meeting point: parking lot of Palladium Grand Palace hotel, Playa d'en Bossa beach.

- Duration: 2.5 h

- Difficulty level: suitable for all ages

Itinerary: meeting point - Rafael Alberti's cave – Es Carregador tower - La Sal square - La Xanga beach - Sant Francesc de s'Estany (interpretive centre) - meeting point

- Limited capacity, book your spot by calling 971801627

- **10.00 h - Guided tour “L'origen de Sa Salinera” [The origin of the salt mine]**

- Meeting point: parking lot of Palladium Grand Palace hotel, Playa d'en Bossa beach.

- Duration: 2.5 h

- Difficulty level: suitable for all ages

Itinerary: meeting point - Sa Sal Rossa swamp – Sant Francesc de s'Estany (interpretive centre - La Xanga beach - La Sal square

- Es Carregador tower - Rafael Alberti's cave - meeting point

- **11.00 h / 11.45 h / 12.30 h / 13.15 h / 16.00 h / 16.45 h**

- **Theatrical visits: “El valent vigilant de la torre” (The brave guardian of the tower).**

AREA 4. POU DES CARBÓ (WELL)

Eighteenth-century well that supplied water to the boilers of the train that transported salt from the ponds to the loading area.

AREA 5. SANT JORDI DE SES SALINES

- **10.00 to 18.00 h**
  - **Artisan market, organic products and producers of food products of the island such as wines, olive oil and liquors.** Sant Jordi de Ses Salines square.
  - **Workshops with aromatic salts.**
- **10.00 to 22.00 h**
  - **Exhibition of the artwork of the children participating in the competition 'Una mirada a Ses Salines' (A glimpse of Ses Salines).** In the porches of the church of Sant Jordi de Ses Salines.
  - **Exhibition on posidonia meadows 'El bosc del Mediterrani' (The Mediterranean forest),** by the photographer Joan Costa and texts by F. Xavier Mas Ferrà. Sant Jordi de Ses Salines square.
- **10.30 to 13.30 h and from 16.00 to 19.00 h - Heritage and nature exhibition 'Ormejos' (fishing gear).** Conference room in the offices of Sant Jordi de Ses Salines.
- **11.00 a 16.00 h - Workshops with children's activities:** workshop about the seabed and workshop on making toys and animals with recycled materials.
- **11.00 h - Demonstration workshop on salting traditional foods: olives, bones and peix sec.**
- **11.30 to 13.30 h and from 16.30 to 18.30 h - Acrobatic parade.** Sant Jordi de Ses Salines square.
- **12.00 to 15.00 h - Musical entertainment by Swingin Tonic & The Blue Kids.** Sant Jordi de Ses Salines square.
- **12.00 h - Salty showcooking: A kitchen with a heart of salt: ASAL.** Presented by Íñigo Rodríguez.
- **13.30 h - Prize-giving ceremony of the drawing competition with salt 'Una mirada a Ses Salines' (A glimpse of Ses Salines).**
- **18.30 h - Traditional Salpassa: blessing of salt and mass.** Church of Sant Jordi de Ses Salines.
- **19.45 h - Traditional "pagès" dance by Grup Folkloric Sant Jordi de Ses Salines.** Sant Jordi de Ses Salines Church Square
- **20.30 to 21.30 h - Projection of images on the facade of the church of Sant Jordi de Ses Salines 'D'on venim' (Where do we come from),** which will show the people, traditions and work in the salt flats, accompanied by music with grand piano by Bartomeu Marí.

SUNDAY, OCTOBER 30th *Harvesting the salt*

AREA 0. AREA OF THE OLD SALT PILE OF THE SWAMP

• **11.00 h - Official lighting of the bonfire.** Smoke was the ancient system for warning groups of workers in the villages that they were far away.

ACTIVITIES IN THE SES SALINES PARC NATURAL

• **10.00 h - Guided tour “Ruta de ses Portes” (Route of the Gates).**

- Meeting point: old salt pile (small pile or swamp pile)

- Duration: 2.5 h

- Difficulty level: suitable for all ages

- Itinerary: meeting point – Sa Canal – Ses Salines beach – Ses Portes tower – Es Cavallet beach – Sa Barqueta pond – meeting point.

• **11.00 h - Guided tour “Ruta del cap des Falcó” (Route of Cap des Falcó)**

- Meeting point: old salt pile (small pile or swamp pile)

- Duration: 2.5 h

- Difficulty level: suitable for all ages

- Itinerary: meeting point – Sa Canal – Es Falcó hill – salt pile (Gorra pile) – meeting point

AREA 3. SES SALINES INTERPRETIVE CENTRE

• **10.00 a 14.00 h - Bird watching and information table** to learn about the natural and cultural values of the natural park of Ses Salines.

AREA 3. SA SAL ROSSA TOWER

• **11.00 h / 11.45 h / 12.30 h / 13.15 h - Guided tours of the old salt plant of La Xanga**

AREA 4. POU DES CARBÓ WELL

Eighteenth-century well that supplied water to the boilers of the train that transported salt from the ponds to the loading area.

AREA 6. POND OF SES SALINES

• **11.30 a 12.30 h - Explanation of salt harvesting** by Antoni Ferrer Abárzuza.

• **11.00 a 12.00 h - Heritage and nature exhibition, ‘La sal d’Eivissa’ (The salt from Ibiza).** Free tour with information tables along the way. Special bus stop at Can Pep Tixedó.

1st table. Salt and history of Ses Salines (Can Gorra salt pile).

2nd table. Salt formation (dirt road in front of the old salt pile of the swamp).

3rd table. Salt and salt workers (dirt road in front of the old salt pile of the swamp).

4th table. Uses and commercialisation of salt (dirt road in front of the old salt pile of the swamp).

HO ORGANITZA:

Ajuntament de
Sant Josep
de sa Talaia

G CONSELLERIA
O MEDI AMBIENT,
I AGRICULTURA
B I PESCA
/ DIRECCIÓ GENERAL
ESPÀIS NATURALS
I BIODIVERSITAT

Consell
d'Eivissa

santjosep!net

AGÈNCIA DE
DESENVOLUPAMENT LOCAL
SANT JOSEP DE SA TALAIA

HI COL·LABORA:

Confraria de Pescadors de Sant Antoni de Portmany, Grup Folkloric Sant Jordi, IBIFOR

PÀRQUING I BUS GRATUÏT / APARCAMIENTO Y BUS GRATUITO / FREE PARKING AND BUS SERVICE

MÉS INFORMACIÓ: / MÁS INFORMACIÓN: / MORE INFORMATION:

www.santjosep.net